

Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

Dyddiad: 16 Ionawr 2022

Teitl: Cyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2023-24

1. Cyflwyniad

1.1. Mae'r Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad yn mynd i gyfarfod y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad ar 16 Ionawr i roi tystiolaeth fel rhan o waith y Pwyllgor i graffu ar gynigion Cyllideb Ddrafft y Llywodraeth ar gyfer y flwyddyn ariannol nesaf, sef 2023-24.

1.2. Yn ei llythyr ar 22 Tachwedd i'r Cwnsler Cyffredinol, amlinellodd y Cadeirydd nifer o feysydd lle'r hoffai'r Pwyllgor gael mwy o fanylion am wariant arfaethedig Llywodraeth Cymru mewn perthynas â chyfiawnder a hygyrchedd cyfraith Cymru, fel y nodir yn yr Atodiad i'r llythyr. Mae'r papur hwn yn rhoi'r manylion ychwanegol hynny gan ddefnyddio'r penawdau a ddefnyddir yn yr Atodiad i'r llythyr.

2. Cyffredinol

2.1. Mae'r atodlen yn Atodiad 1 yn cynnwys dadansoddiad o gynigion y Gyllideb Ddrafft ar gyfer 2023-24 yn ôl Prif Grŵp Gwariant, Maes Rhaglen Wariant a Llinell Wariant yn y Gyllideb a gaiff eu defnyddio i gyllido camau gweithredu arfaethedig sy'n ymwneud â chyfiawnder. Mae'r atodlen yn rhoi disgrifiad naratif o'r gweithgarwch sy'n ymwneud â chyfiawnder a gyllidir gan bob Llinell Wariant yn y Gyllideb, ac yn cymharu'r dyraniad ym mlwyddyn ariannol 2023-24 â'r flwyddyn ariannol flaenorol.

2.2. Yn sail i Gyllideb Ddrafft 2023-24 mae dewisiadau anodd, sy'n cynnwys llawer o doriadau cyllid. Mae Gweinidogion wedi gwneud dewisiadau anodd ac mae'n rhaid iddynt drosglwyddo toriadau mewn cyllid mewn meysydd lle na fyddent wedi dymuno gwneud hynny fel arfer.

2.3. Er mwyn galluogi Llywodraeth Cymru i warchod meysydd allweddol, cynhaliwyd ymarfer ailflaenoriaethu i ryddhau cyllid o gynlluniau presennol ac aildargedu'r adnoddau prin at y meysydd lle ceir yr angen mwyaf. Y bwriad yw sicrhau bod pob punt a fuddsoddir yn cael yr effaith gadarnhaol fwyaf. Yn anffodus, cydnabyddir y bydd hyn yn cael effaith negyddol ar y meysydd hynny lle ailflaenoriaethwyd cyllid.

2.4. Drwy ddefnyddio cyllid a ryddhawyd yn sgil yr ymarfer ailflaenoriaethu, ynghyd â rhai newidiadau cadarnhaol cyfyngedig i'n setliad cyffredinol o ganlyniad i Ddatganiad yr Hydref, mae Llywodraeth Cymru wedi targedu dyraniadau ychwanegol i warchod gwasanaethau cyhoeddus rheng flaen a chyflawni ymrwymadau ein Rhaglen Lywodraethu, gan helpu'r rhai y mae'r argyfwng

costau byw yn effeithio arnynt a chefnogi ein heconomi drwy gyfnodau o ddirwasgiad.

- 2.5. Gan droi at lefel yr wybodaeth a ddarperir am y gwariant arfaethedig ar weithgarwch sy'n ymwneud â chyfiawnder yn y Gyllideb Ddrafft, "Protocol Proses y Gyllideb" ("y Protocol") rhwng y Senedd a Llywodraeth Cymru, y cytunodd y Senedd arno ar 21 Mehefin 2017, yw'r ddogfen sy'n amlinellu'r ddealltwriaeth rhwng y Pwyllgor Cyllid a Llywodraeth Cymru ynghylch materion cyllidebol ar hyn o bryd. Yn unol â'r Protocol, mae'r Gyllideb Ddrafft ar gyfer 2023-24 yn amlinellu cynigion y gyllideb ar gyfer pob portffolio ar lefel Llinell Wariant yn y Gyllideb.
- 2.6. Mae gweithgarwch sy'n ymwneud â chyfiawnder yn trawstorri portffolios a chaiff cyllid ei ddyrannu i'r gweithgarwch hwn o sawl Llinell Wariant yn y Gyllideb ar draws y Prif Grwpiau Gwariant, fel y nodir yn yr atodlen yn Atodiad 1. Mewn llawer o achosion, bydd y rhan fwyaf o'r gwariant ar gostau staff na chaiff eu hamser ei rannu'n union rhwng gweithgarwch sy'n ymwneud â chyfiawnder a gweithgarwch arall, neu ragolygon gwariant na ellir eu dadgyfuno yn y modd hwn. Felly, yn y Gyllideb Ddrafft ar gyfer 2023-24, nid yw lefel y manylder ynghylch dyraniadau'r gyllideb ar gyfer gweithgarwch sy'n ymwneud â chyfiawnder yn mynd ymhellach na lefel Llinellau Gwariant yn y Gyllideb. Mae'r dull hwn yn gyson â'r Protocol ac felly mae strwythur a chyflwyniad y Gyllideb Ddrafft ar gyfer 2022-23 yn gyson â chyllidebau blynyddoedd blaenorol.
- 2.7. Bu newid i'r disgrifiad o'r Llinell Wariant yn y Gyllideb sy'n cefnogi rhaglen trawsnewid cyfiawnder Llywodraeth Cymru. Yn y gorffennol, hon oedd y Llinell Wariant yn y Gyllideb ar gyfer y gyllideb a ddyrannwyd i'r Comisiwn ar Gyfiawnder yng Nghymru ("Comisiwn Thomas"), ond mae bellach yn dyrannu'r gyllideb sy'n cyllido'r Is-adran Polisi Cyfiawnder er mwyn datblygu gweithgarwch sy'n cefnogi'r agenda trawsnewid cyfiawnder yng Nghymru. Mae hyn, yn bennaf, yn cynnwys gweithredu argymhellion Comisiwn Thomas ac ymrwymiad y Rhaglen Lywodraethu i fynd ar drywydd yr achos dros ddatganoli plismona a chyfiawnder, ynghyd â chydgyssylltu arweinyddiaeth ym maes gweithgarwch cyfiawnder ym mhob rhan o'r Llywodraeth drwy gefnogi Is-Bwyllgor y Cabinet ar Gyfiawnder. Felly, mae enw'r Llinell Wariant yn y Gyllideb wedi newid o "Comisiwn Cyfiawnder yng Nghymru" i "Trawsnewid Cyfiawnder" er mwyn adlewyrchu diben y dyraniad cyllidebol yn well.
- 2.8. Costau staffio yw'r costau a delir drwy'r Llinell Wariant yn y Gyllideb Trawsnewid Cyfiawnder yn bennaf. Mae hyn yn cynnwys costau staff sy'n gweithio i weithredu argymhellion adroddiad Comisiwn y Gyfraith ar ddiwygio tribiwnlysoedd datganoledig Fodd bynnag, disgwylir hefyd i'r Llinell Wariant yn y Gyllideb hon gael ei defnyddio i gomisiynu gwasanaethau allanol fel gwaith ymchwil neu ddadansoddi. Er enghraifft, yn ddiweddar, mae Llywodraeth Cymru wedi gwahodd dyfynbrisiau am waith i gynnal asesiad o'r angen am brentisiaethau cyfreithwyr yng Nghymru. Disgwylir i gostau'r gwaith hwn gael eu

talau gan ddefnyddio Llinell Wariant yn y Gyllideb Trawsnewid Cyfiawnder dros flynyddoedd ariannol 22/23 a 23/24.

2.9. Mae'r Protocol yn cydnabod bod proses y gyllideb yn esblygu ac y bydd y ffordd y caiff cynigion y gyllideb eu cyflwyno yn newid. Mae mwy y gellir ei wneud bob amser i wella tryloywder. Fel y gwŷr y Pwyllgor, rydym yn bwriadu cyflwyno adroddiad blynyddol sy'n amlinellu cynnydd yn erbyn ein rhaglen waith *Sicrhau Cyfiawnder i Gymru*. Fel rhan o hyn, rydym yn parhau i ystyried a oes unrhyw ffyrdd y gallwn wella manylder yr wybodaeth y gallwn ei rhoi am wariant ar gyfiawnder o fewn y llywodraeth.

3. Sicrhau Cyfiawnder i Gymru

3.1. Gofynnodd y Pwyllgor am wybodaeth am wariant arfaethedig ar Gyngor Cyfraith Cymru. Er i Lywodraeth Cymru weithio gyda'r sector cyfreithiol i sefydlu Cyngor Cyfraith Cymru, mae'r Cyngor yn gweithio'n annibynnol ac nid yw'n cael unrhyw gyllid gan Lywodraeth Cymru. Mae hyn yn adlewyrchu pwysigrwydd sicrhau bod gan y Cyngor Cyfraith ymreolaeth lwyr i benderfynu ar ei raglen waith ei hun a'i chyflawni. O ganlyniad, nid yw Llywodraeth Cymru yn gyfrifol am unrhyw wariant ar y gweithgarwch hwn. Felly, nid oes modd rhoi dadansoddiad o'i wariant arfaethedig ar gyfer 2023-24. Mae Llywodraeth Cymru yn parhau i weithio mewn partneriaeth â'r Cyngor Cyfraith a chaiff diweddariad ar y gweithgarwch hwnnw ei gynnwys yn yr adroddiad blynyddol *Sicrhau Cyfiawnder i Gymru*.

3.2. Ar wahân i hynny, mae Sicrhau Cyfiawnder i Gymru yn amlinellu blaenraglen waith uchelgeisiol sy'n cynnwys 59 o gamau gweithredu mewn 10 maes thematig. Er y bydd llawer o'r gweithgareddau hyn wedi dod i ben erbyn diwedd 2023-24, mae ffocws tymor hwy i gamau gweithredu eraill. Fel y nodwyd uchod, rydym yn bwriadu llunio adroddiad blynyddol sy'n amlinellu cynnydd yn erbyn y rhaglen waith hon ac rydym yn parhau i ystyried i ba raddau y gallwn roi manylion ystyrion am wariant hyd yma a gwariant arfaethedig yn y dyfodol.

3.3. Mae'r atodlen yn Atodiad 1 yn nodi dyraniadau gwariant arfaethedig yn y Gyllideb Ddrafft ar gyfer 2022-23 ar raglenni cyfiawnder mewn partneriaeth â'r Weinyddiaeth Gyfiawnder. Mae'r rhain yn cynnwys y Glasbrintiau Cyfiawnder Menywod a Chyfiawnder Ieuencid, y Cytundeb Partneriaeth ar gyfer Iechyd mewn Carchardai ac addysg troseddwy.

3.4. Mae'r Llinell Wariant yn y Gyllideb Trawsnewid Cyfiawnder a nodir yn yr atodlen yn Atodiad 1 yn cyllido'r prosiect diwygio tribiwnlysoedd. Mae Llywodraeth Cymru yn cefnogi egwyddor casgliadau Comisiwn y Gyfraith i ddiwygio tribiwnlysoedd Cymru a thribiwnlysoedd datganoledig eraill yng Nghymru ac roedd *Sicrhau Cyfiawnder i Gymru* yn nodi ein bwriad i wneud diwygiadau strwythurol i dribiwnlysoedd datganoledig er mwyn creu system fodern o dribiwnlysoedd i Gymru. Rhaid cael deddfwriaeth sylfaenol er mwyn rhoi system unedig, newydd o dribiwnlysoedd ar waith. Mae amserlen y ddeddfwriaeth honno

yn dibynnu ar ei phrosesau ar wahân ei hun ac rydym yn gwneud gwaith paratoi cyn i'r ddeddfwriaeth honno gael ei hamserlennu.

4. Dyfodol Cyfraith Cymru

- 4.1. Fel yr eglurwyd yn fy llythyr ar 22 Chwefror, mae ein gwaith i gyflawni'r rhaglen ddeddfwriaethol yn elfen o waith y Llywodraeth yn ei chyfanrwydd ac mae'r un peth yn wir am raglen hygyrchedd y gyfraith. Caiff cyfanswm y costau cyffredinol, gan gynnwys costau'r gwaith ar y Bil, eu talu gan ddefnyddio cyllid o sawl portffolio fel rhan o weithgarwch deddfwriaethol ehangach y sefydliad. Cafodd costau dangosol y staff ychwanegol roedd eu hangen i gynyddu capasiti drafftio a chyfieithu, yn ogystal â staff eraill i weithio ar y prosiectau anneddfwriaethol, eu nodi yn y Memorandwm Esboniadol i Fil Deddfwriaeth (Cymru).
- 4.2. Yn fy adroddiad blynyddol diweddar ar raglen "Dyfodol Cyfraith Cymru", eglurais fod ein gwaith cynnar ar ddeall rôl dysgu peirianyddol a deallusrwydd artifisial wedi dangos bod modd defnyddio technoleg newydd i helpu i wneud gwybodaeth am y gyfraith yn fwy hygyrch ac yn haws ei deall wrth ymdrin â materion penodol (fel rhwymedigaethau treth neu hawliau tai).
- 4.3. Rydym wedi dyrannu swm dangosol o £350,000 yn y Gyllideb Ddrafft ar gyfer 2023-24 i Ganolfan Bedwyr ym Mhrifysgol Bangor ar gyfer gwaith ar dechnoleg iaith, sy'n cynnwys cyfieithu peirianyddol. Defnyddir rhan o'r cyllid hwn i barhau i gasglu data ar hyfforddiant er mwyn datblygu technoleg cyfieithu peirianyddol parth-benodol ar gyfer y parth cyfiawnder - gwaith a ddechreuwyd gennym yn ystod blwyddyn ariannol 2022-23.
- 4.4. Mae gwaith i anodi cyfreithiau Cymru a gyhoeddir ar wefan legislation.gov.uk ar gam cynnar ond mae'n mynd rhagddo'n dda. Hyd yma, mae'r prosiect wedi canolbwyntio'n bennaf ar weithio gyda legislation.gov.uk i ddatblygu a phrofi'r swyddogaeth newydd ac ymgymryd â'r hyfforddiant gofynnol. Fodd bynnag, yn ystod y ddau fis cyntaf ar ôl i'r prosiect gael ei roi ar waith yn llawn, mae'r tîm bach o fewn Llywodraeth Cymru wedi diweddarau holl Ddeddfau Senedd Cymru yn y ddwy iaith ac mae bellach wedi dechrau ar Ddeddfau'r Cynulliad Cenedlaethol. Mae tri aelod o staff ar radd Swyddog Gweithredol ac un aelod o staff ar radd Swyddog Gweithredol Uwch wedi cael hyfforddiant i weithio ar anodi, ac maent yn gwneud y gwaith hwn ochr yn ochr â dyletswyddau eraill, gwaith sy'n gysylltiedig â llunio, cofrestru a chyhoeddi is-ddeddfwriaeth yn bennaf. Rydym yn treialu nifer o ffyrdd o weithio er mwyn sicrhau y gallwn gynnal y cynnydd ym maes anodi a bod y staff yn datblygu'r ystod o sgiliau sydd eu hangen i wneud y gwaith hwn yn effeithiol, ond rwyf yn hapus iawn â'r cynnydd a wnaed hyd yma. Byddaf yn sicrhau bod y Senedd yn cael yr wybodaeth ddiweddaraf am eu gwaith.

Cynigion cyllideb ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2023-24 a'r adnoddau a ddyrennir i weithgarwch sy'n ymwneud â chyfiawnder

MEG ¹	AGA	BEL	Dyranriad £000oedd 22-23	Dyranriad Dangosol 23-24	Gweithgarwch sy'n ymwneud â chyfiawnder a gyllidir yn ôl BEL
Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu	Cyrff a Gwasanaethau Allanol	Trawsnewid Cyfiawnder	490	480	Cydgysylltu'r rhaglen Trawsnewid Cyfiawnder ar draws y Llywodraeth a'r ymateb i argymhellion y Comisiwn ar Gyfiawnder yng Nghymru, cefnogi gwaith ymgysylltu â Llywodraeth y DU ar ddatganoli cyfiawnder, datblygu'r sector cyfreithiol gan gynnwys ymgysylltu â Chyngor Cyfraith Cymru, gwneud gwaith mewn perthynas â Thriwilysoedd Cymru gan gynnwys diwygiadau yn unol ag adolygiad Comisiwn y Gyfraith o driwilysoedd datganoledig yng Nghymru.
Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu	Cyrff a Gwasanaethau Allanol	Triwilysoedd	4,193	4,110	Gweinyddu a chefnogi Triwilysoedd Cymru drwy Uned Triwilysoedd Cymru.
Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu	Rhaglenni Canolog	Argyfyngau Sifil a Diogelwch Gwladol	0	0	Gwrthderfysgaeth, troseddau cyfundrefnol difrifol. Nid oes cyllideb wedi'i neilltuo i'r Llinell Wariant yn y Gyllideb ac nid yw wedi'i chynnwys yn nhablau'r Gyllideb Ddrafft. Mae unrhyw wariant yn ystod blynyddoedd blaenorol wedi'i reoli o fewn y MEG Gwasanaethau Canolog a Gweinyddu.
Cyllid a Llywodraeth Leol	Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru	Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru	4,339	4,339	Er bod gan Arolygiaeth Carchardai Ei Fawrhydi (HMIP) ddyletswydd statudol i arolygu gofal iechyd a chamddefnyddio sylweddau mewn carchardai yng Nghymru a Lloegr, mae Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth yn bodoli rhwng HMIP ac Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru (AGIC), sy'n golygu y gall AGIC fynd gyda HMIP wrth iddi gynnal arolygiadau cyffredinol yng ngharchardai'r sector cyhoeddus. Mae AGIC yn canolbwyntio ar safonau ansawdd a diogelwch mewn carchardai a threfniadau

¹ "MEG": Prif Grŵp Gwariant, "SPA": Maes Rhaglen Wariant, "BEL": Llinell Wariant yn y Gyllideb.

MEG ¹	AGA	BEL	Dyranid £000oedd 22-23	Dyranid Dangosol 23-24	Gweithgarwch sy'n ymwneud â chyfiawnder a gyllidir yn ôl BEL
					Ilywodraethu byrddau iechyd yng Nghymru i ddarparu gwasanaethau iechyd mewn carchardai. ²
Cyfiawnder Cymdeithasol	Cydraddoldeb, Cynhwysiant a Hawliau Dynol	Cydraddoldeb, Cynhwysiant a Hawliau Dynol	16,886	17,316	<p><u>Hawliau Dynol</u>³ Caiff gwaith ei wneud mewn perthynas â'r pum prif faes gweithredu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gwaith deddfwriaethol paratoadol; • datblygu canllawiau Hawliau Dynol; • adolygu Rheoliadau Dyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus yng Nghymru; • cynnwys Hawliau Dynol fel rhan o brosesau Aseidiadau Effaith Integredig; • cynyddu Ymwybyddiaeth o Hawliau Dynol. <p>Caiff gwaith ar y materion hyn ei gyflawni'n bennaf gan staff presennol o fewn y Tîm Hawliau Dynol newydd.</p> <p><u>Cynllun Gweithredu Cymru Wrth-hiliol</u> Un o ymrwymadau'r Rhaglen Lywodraethu i sicrhau bod elfennau cyfiawnder Cynllun Gweithredu Cymru Wrth-hiliol yn gadarn a mynd i'r afael â'r materion hyn â'r heddlu a'r llysoedd. Mae'r Cynllun yn cynnwys pennod benodol ar drosedd a chyfiawnder, ac rydym hefyd wedi gweithio gyda phartneriaid cyfiawnder troseddol ar Gynllun Gwrth-hiliaeth Cyfiawnder Troseddol arall i Gymru.</p> <p><u>Troseddau Casineb</u> Cyllido Canolfan Gymorth Troseddau Casineb Cymru, a gaiff ei rhedeg gan Cymorth i Ddiodefwyr, er mwyn rhoi cymorth a gwasanaethau eirioli drwy'r system cyfiawnder troseddol i bawb sy'n dioddef troseddau casineb yng Nghymru. Cyllido ymgyrch cyfathrebu yn erbyn troseddau casineb, sef Mae Casineb yn Brifo Cymru, er mwyn helpu i godi ymwybyddiaeth o droseddau casineb ac annog mwy o</p>

² Dyrannwyd cyllid o fewn y gyllideb ddrafft ar gyfer y Llinell Wariant yn y Gyllideb honno i weithgarwch sy'n ymwneud â chyfiawnder.

³ Gweler troednodyn 2.

MEG ¹	AGA	BEL	Dyranïad £000oedd 22-23	Dyranïad Dangosol 23-24	Gweithgarwch sy'n ymwneud â chyfiawnder a gyllidir yn ôl BEL
					bobl i roi gwybod amdanynt. Ymchwilio i waith ataliol gyda chyflawnwyr.
Cyfiawnder Cymdeithasol	Cefnogi Cymunedau	Partneriaethau Cymdeithasol	806	861	Mae dyranïad y gyllideb yn cwmpasu ystod eang o waith o fewn y Gyfarwyddiaeth Partneriaeth Gymdeithasol, Cyflogadwyedd a Gwaith Teg, gan gynnwys ymrwymïadau ehangach y Rhaglen Lywodraethu a'r costau staff cysylltiedig. Mae'n darparu'r adnoddau ar gyfer gweithgarwch caethwasiaeth fodern sy'n ymwneud â chyfiawnder. ⁴
Cyfiawnder Cymdeithasol	Cefnogi Cymunedau	Incwm Sylfaenol	5,000	12,200	Mae dyranïad y gyllideb yn cyllido gwaith i ystyried sut y gallai plant sy'n mynd i mewn i'r ddalfa neu sy'n gadael y ddalfa gael eu cynnwys yn y cynllun peilot incwm sylfaenol i'r rhai sy'n gadael gofal. ⁵
Cyfiawnder Cymdeithasol	Gwasanaethau Eirioli	Gwasanaethau Cynghori	11,875	11,675	O dan y Cynllun Gweithredu o ran Gwybodaeth a Chyngor: drwy'r Gronfa Gynghori Sengl, defnyddio grant i gyllido fframwaith o wasanaethau cynghori integredig sydd wedi'u cynllunio'n strategol ar gyfer lles cymdeithasol; gweithredu'r Fframwaith Ansawdd Cyngor; a hyrwyddo rhwydweithio fel ffordd o helpu pobl i ddeall yn well sut mae arfer eu hawliau unigol.
Cyfiawnder Cymdeithasol	Trais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol	Trais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol	7,875	8,005	Arwain cyfeiriad strategol a gwaith i weithredu Deddf Trais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol (Cymru) 2015, sy'n cynnwys amcan i 'Gynyddu'r ffocws ar ddwyn y rhai sy'n cam-drin i gyfrif a chefnogi'r rhai a all ymddwyn yn gamdriniol neu'n dreisgar i newid eu hymddygiad ac osgoi troseddu'.
Cyfiawnder Cymdeithasol	Glasbrintiau Troseddwy Benywaidd a Chyfiawnder Ieuenctid	Glasbrintiau Troseddwy Benywaidd a Chyfiawnder Ieuenctid	1,075	1,075	Cyfraniadau Llywodraeth Cymru tuag at y Glasbrint Cyfiawnder Menywod a Chyfiawnder Ieuenctid i Gymru.

⁴ Gweler troednodyn 2.

⁵ Gweler troednodyn 2.

MEG ¹	AGA	BEL	Dyranid £000oedd 22-23	Dyranid Dangosol 23-24	Gweithgarwch sy'n ymwneud â chyfiawnder a gyllidir yn ôl BEL
Cyfiawnder Cymdeithasol	Cymorth Cymunedol a Diogelwch	Cymorth Cymunedol a Diogelwch	22,625	22,998	Cyllid ar gyfer Swyddogion Cymorth Cymunedol yr Heddlu.
Yr Economi	Busnes Cymru / Entrepreneuriaeth a'r Economi Ranbarthol	Busnes Cymru	17,116	26,559	Cymorth busnes pwrpasol i'r sector cyfreithiol yng Nghymru drwy wasanaeth Busnes Cymru gydag ymyriadau sy'n canolbwyntio ar yr heriau sy'n eu hwynebu ym maes recriwtio a chadw staff a chydnerthedd. ⁶
Yr Economi	Cyflogadwyedd Gan Gynnwys y Warrant Pobl Ifanc	Cyflogadwyedd Gan Gynnwys y Warrant Pobl Ifanc	90,936	83,758	Gweithredu'r argymhellion a wnaed yn adolygiad David Hanson o addysg troseddwr. ⁷
Yr Economi	Sectorau a Busnes	Tasglu'r Cymoedd	100	100	Gwasanaethau ataliol a all ein helpu gyda chyfiawnder ieuenctid, gan gynnwys tlodi plant a thlodi bwyd. ⁸
Yr Economi	Sgiliau	Cymunedau am Waith	3,972	23,034	Gwasanaethau ataliol a all ein helpu gyda chyfiawnder ieuenctid. Darparu gwasanaethau mentora a hyfforddiant dwys ar gyfer cyflogaeth i'r rhai sydd bellaf o'r farchnad lafur. ⁹
Yr Economi	Prentisiaethau	Prentisiaethau	117,033	140,033	Darparu llwybrau addysg ôl-16, gan gynnwys darpariaeth Safon Uwch, Addysg Bellach a phrentisiaethau. ¹⁰
Y Gymraeg ac Addysg	Y Gymraeg	Y Gymraeg	22,404	22,404	Mae dyraniad y gyllideb yn cyllido ystod o weithgarwch gan gynnwys darparu llwybrau addysg a gwaith ar dechnoleg iaith, e.e., gan gynnwys cyllido Canolfan Bedwyr ym Mhrifysgol Bangor. ¹¹

⁶ Gweler troednodyn 2.

⁷ Gweler troednodyn 2.

⁸ Gweler troednodyn 2.

⁹ Gweler troednodyn 2.

¹⁰ Gweler troednodyn 2.

¹¹ Gweler troednodyn 2.

MEG ¹	AGA	BEL	Dyranïad £000oedd 22-23	Dyranïad Dangosol 23-24	Gweithgarwch sy'n ymwneud â chyfiawnder a gyllidir yn ôl BEL
Y Gymraeg ac Addysg	Ymgysylltu a Chyflogaeth Ieuencid	Addysg Troseddwyr	7,328	7,328	Cyllid i ddarparu addysg a sgiliau mewn carchardai, a gyflwynir drwy HMPPS drwy gontractau caffael a darpariaeth uniongyrchol. Mae Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth ar waith gyda HMPPS.
Y Gymraeg ac Addysg	Llesiant	Dull Gweithredu Ysgol Gyfan ar gyfer Llesiant	5,200	7,400	<p>Mae'r dull gweithredu ysgol gyfan yn ymwneud â chefnogi iechyd a llesiant emosiynol a meddyliol dysgwyr a staff mewn ysgolion yn ogystal ag oedolion yr ymddiriedir ynddynt fel rhan o gymuned yr ysgol. Mae fframwaith y dull gweithredu ysgol gyfan yn rhoi pwyslais ar nodi'n gynnar ac atal. Gall y cyllid a ddarperir i awdurdodau lleol fel rhan o'r dull gweithredu hwn gael ei ddefnyddio i ddarparu cymorth wedi'i dargedu i nodi ar gam cynnar bobl ifanc sy'n wynebu risg o ymddieithrio o addysg ac sy'n fwy agored i ddod yn rhan o'r system cyfiawnder troseddol.</p> <p>Mae sawl prosiect yn mynd rhagddynt ar hyn o bryd sy'n rhan o'r maes polisi a gyllidir gan y MEG hwn a'r Llinell Wariant yn y Gyllideb hon.¹² Er enghraifft, caiff tua £2m y flwyddyn ei fuddsoddi yn Rhaglen Ysgolion yr Heddlu Cymru sy'n darparu gwersi a chymorth ar bynciau yn cynnwys camddefnyddio sylweddau, a materion ehangach yn ymwneud â diogelwch personol a chymunedol.</p>
Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	Cyllidebau Canolog Iechyd	Iechyd Meddwl	88,212	83,601	Mae dyranïad y gyllideb yn darparu adnoddau ar gyfer y dull gweithredu ysgol gyfan, gan gefnogi iechyd a llesiant emosiynol a meddyliol dysgwyr a staff mewn ysgolion yn ogystal ag oedolion yr ymddiriedir ynddynt fel rhan o gymuned yr ysgol. Mae sawl prosiect yn mynd rhagddynt ar hyn o bryd sy'n rhan o'r maes polisi a gyllidir gan y MEG hwn a'r Llinell Wariant yn y Gyllideb hon. ¹³

¹² Gweler troednodyn 2.

¹³ Gweler troednodyn 2.

MEG ¹	AGA	BEL	Dyranid £000oedd 22-23	Dyranid Dangosol 23-24	Gweithgarwch sy'n ymwneud â chyfiawnder a gyllidir yn ôl BEL
Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	Galluogi Plant a Chymunedau	Grant Plant a Chymunedau (trosglwyddwyd o'r MEG Cyllid a Llywodraeth Leol)	149,937	171,045	<p>Caiff camau i weithredu'r Ddeddf Plant (Diddymu Amddiffyniad Cosb Resymol) (Cymru) eu cefnogi drwy ffrwd gyllido o £810,000 ar gyfer y grant cymorth rhianta ar gyfer datrysiadau y tu allan i'r llys, a weinyddir drwy'r Grant Plant a Chymunedau</p> <p>Sicrhau perchenogaeth dros ddull trawslywodraethol o ddiogelu plant a phobl ifanc agored i niwed mewn addysg. Tlodi ac iechyd meddwl mewn ysgolion a deilliannau dysgu i'r rhai mwyaf difreintiedig - ffrwd waith VCYPs plant sy'n derbyn gofal, gwrth-fwllo, presenoldeb yn yr ysgol.¹⁴</p>
Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	Cyflenwi Gwasanaethau'r GIG	Dyranidau Craidd y GIG	8,253,211	8,611,185	<p>Cytundeb Partneriaeth ar gyfer Iechyd mewn Carchardai yng Nghymru. Mae hyn yn cynnwys ffrydiau gwaith a arweinir gan Lywodraeth Cymru ar iechyd meddwl, camddefnyddio sylweddau a rheoli meddyginiaethau.</p> <p>Mae ffrwd waith hefyd ar amgylchedd carchardai a arweinir gan HMPPS. Dyrannodd Llywodraeth Cymru gyllid rheolaidd ychwanegol o 2019/20 (£1.2 miliwn) i helpu byrddau iechyd lleol i wella mynediad i wasanaethau iechyd yn yr ystad carchardai cyhoeddus. Nod y cyllid hwn yw cefnogi gwelliannau i wasanaethau iechyd ac iechyd meddwl a gwasanaethau iechyd meddwl a chamddefnyddio sylweddau sy'n cyd-ddigwydd ar gyfer pobl mewn carchardai ac fe'i dyrannwyd i'r Byrddau Iechyd hynny sydd â charchardai sector cyhoeddus (Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe, Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan, a Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro). Mae trefniadau cyllido ar wahân ar waith ar gyfer CEF Berwyn, yn ogystal â CEF Y Parc.¹⁵</p>
Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	Cefnogi Plant	Cefnogi Plant	4,865	3,865	Cyllid ar gyfer polisi a gweithgarwch cyfiawnder teuluol sy'n arwain at leihad yn nifer y plant sy'n cael eu derbyn i ofal,

¹⁴ Gweler troednodyn 2.

¹⁵ Gweler troednodyn 2.

MEG ¹	AGA	BEL	Dyranid £000oedd 22-23	Dyranid Dangosol 23-24	Gweithgarwch sy'n ymwneud â chyfiawnder a gyllidir yn ôl BEL
					canlyniadau gwell a phrofiadau gwell i blant. ¹⁶ Darperir cyllid rheolaidd o £850k i awdurdodau lleol er mwyn cefnogi Gwasanaethau Adlewyrchu drwy'r Grant Cynnal Refeniw. Cafodd grant ei ddyfarnu yn 2020-21 (i Fwrdd Cyfiawnder Teuluol Lleol De-ddwyrain Cymru - peilot o fodel Llys Cyffuriau ac Alcohol Teuluol cyf 20-21/073) a dalwyd ymlaen llaw yn 20-21 i gwmpasu'r cyfnod rhwng mis Chwefror 2021 a 31 Awst 2023.
Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	Gwasanaethau Cymdeithasol Cynaliadwy	Gwasanaethau Cymdeithasol Cynaliadwy	99,715	109,715	Dadansoddi a gwerthuso camau i weithredu Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2015. ¹⁷ Roedd y Ddeddf yn amlinellu gofynion i sicrhau bod gwasanaethau lleol yn cael eu darparu i atal plant rhag troseddu ac i hyrwyddo eu lles yn y dyfodol.
Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	Cefnogi Plant	Cymorth i Deuluoedd a Phlant	6,720	5,170	Fframwaith i gefnogi newidiadau cadarnhaol i'r rhai sydd mewn perygl o droseddu yng Nghymru, 2018-2023 a diddymu'r amddiffyniad "cosb resymol" a chefnogi gwaith i weithredu'r ddeddfwriaeth sy'n ei gwneud yn anghyfreithlon i gosbi plant yn gorfforol (Deddf Plant (Diddymu Amddiffyniad Cosb Resymol) (Cymru) 2020) drwy gyllido'r cynllun cymorth rhianta ar gyfer datrysiadau y tu allan i'r llys. Dyrennir £810,000 ar gyfer 2023-24. ¹⁸
Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol	CAFCASS Cymru	CAFCASS Cymru	14,725	15,195	Cyllid ar gyfer CAFCASS Cymru.
Newid Hinsawdd	Polisi Tai	Digartrefedd	31,147	46,147	Er mwyn lletya troseddwy'r o Gymru, mae Llywodraeth Cymru a HMPPS wedi ymrwmo i gydweithio mewn ffordd strategol i atal troseddwy'r yng Nghymru rhag bod yn ddigartref a mynd i'r afael â digartrefedd ymhlith troseddwy'r. Nod y gwaith yw sicrhau nad yw gwahaniaethau polisi yn effeithio ar ganlyniadau tai carcharorion ar ôl iddynt gael eu rhyddhau.

¹⁶ Gweler troednodyn 2.

¹⁷ Gweler troednodyn 2.

¹⁸ Gweler troednodyn 2.

MEG¹	AGA	BEL	Dyranid £000oedd 22-23	Dyranid Dangosol 23-24	Gweithgarwch sy'n ymwneud â chyfiawnder a gyllidir yn ôl BEL
					<p>Gwella gweithrediad y Llwybr Cenedlaethol ar gyfer Gwasanaethau Digartrefedd i Blant, Pobl Ifanc ac Oedolion yn yr ystad ddiogel</p> <p>Profi a gwerthuso datrysiadau tai i droseddwr sy'n rhan o'r system cyfiawnder troseddol yng Nghymru drwy nifer o brosiectau, gan gynnwys prosiect Tai yn Gyntaf penodol yng Nghaerdydd.¹⁹</p>

¹⁹ Gweler troednodyn 2.